

Perustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä

Kansallisen turvallisuuden yksikkö

Johanna Hakala

11.6.2021 HaV

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä

- Eduskunta on edellyttänyt siviilitiedustelulainsäädäntöä koskevassa vastauksessaan,
 - että hallitus seuraa tarkkaan lainsäädännön tehokkuutta ja tuloksellisuutta, toimivuutta, oikeusturvan toteutumista ja muuta soveltamista
 - ja että asiasta annetaan perustuslaissa tarkoitettu selvitys
- Sisäministeriö antoi eduskunnan hallintovaliokunnalle 16.12.2020 päivätyn selvityksen

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä

Kaksi päälakia:

- laki poliisilain muuttamisesta (581/2019), jolla lisättiin poliisilakiin 5 a luku (siviilitiedustelu)
- laki tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa (582/2019)

Voimaan 1.6.2019

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä – rakenne

- **Johdanto**
- **Kansallinen turvallisuus ja siviilitiedustelu**
 - kansallisen turvallisuuden käsite
 - Sopimus Euroopan unionista (SEU) 4 artikla 2 kohta
- **Siviilitiedustelun ohjaus**
 - ohjaus ja siviilitiedustelun painopisteiden asettaminen
 - yhteensovitusmekanismi sotilastiedustelutoimintaan
 - ministeriöt, tiedustelun ja tilannekuvan koordinaatioryhmä, TP-UTVA

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä – rakenne - jatkoa

- **Siviilitiedustelulainsäädännön vaikutus suojelupoliisin toimintaan – tehokkuus ja tuloksellisuus**
 - Voimavarat
 - uhkaympäristön muutos ja voimavarojen taso vaikuttavat lainsäädännön toimeenpanoon
 - tietoliikennetiedustelun tekninen toteuttaja PV:n tiedustelulaitos
 - Suojelupoliisin toiminnan perusajatus ja uusittu organisaatio tukevat siviilitiedustelulainsäädännön mukaista toimintaa
 - oma tiedonhankinta yhdessä kv. yhteistyön ja viranomaisyhteistoiminnassa saadun tiedon kanssa muodostavat Supon raportoinnin tietopohjan

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä – rakenne - jatkoa

- Siviilitiedustelulainsäädännön tuloksellisuus, tehokkuus ja toimivuus sekä havaintoja lainsäädännön kehittämistarpeista

- Tiedustelun toteuttaminen

- Tiedustelun kohde
- Tiedustelumenetelmät
- Lainsäädännön soveltaminen; joitakin näkökulmia tiedustelumenetelmiin
 - ✓ pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävä tila
- Ulkomaantiedustelu ja kv. yhteistyö
- Viranomaisten yhteistoiminta ja tiedustelutiedon luovuttaminen rikostorjuntaan
 - ✓ ns. palomuurisäännös, poliisilaki 5 a luku 44 §, EOA ottanut omana aloitteenaan (EOAK/289/2021) selvitettäväksi soveltamisen
- Suojelupoliisin tiedonsaantioikeudet
 - ✓ tiettyjen tiedonsaantioikeuksien palauttaminen kansallisen turvallisuuden suojaamiskyvyn kannalta (liityntä sektoriviranomaisten sääntelyyn ja esitutkintatoimivaltuuksien poistamiseen)

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä – rakenne - jatkoa

- **Siviilitiedustelulainsäädännön toimeenpanoon ja toimivaltuuksien käyttöön vaikuttava tekijä**
 - Supon virkojen täyttömenettelyn tarkistaminen tietyissä tehtävissä
 - lakihanke – 30.11.2021
- **Oikeusturvan toteutuminen**
 - Supon valvonta aiempaa kattavampaa. Ulkoiset ja sisäiset laillisuusvalvojat sekä muut toiminnan aikaiset oikeusturvamekanismit
- **Yhteistyötahojen näkemyksiä (kuulemiskierroksen palautetta)**
 - alustava näkemys, että lainsäädäntö yleisellä tasolla toimivaa
 - viranomaisten yhteistyö yleisesti ottaen toimivaa
 - valvontajärjestelmä vaikuttaa toimivalta
 - kehittämistarpeita esitetään

Selvitys siviilitiedustelulainsäädännöstä – rakenne

- **Lopuksi**

- yleisesti ottaen lähtökohtaisesti toimiva kokonaisuus
- tietoa pystytty hankkimaan kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavista toiminnoista
- soveltamisaika lyhyt selvitystä annettaessa (noin 1,5 vuotta) –tarkempia johtopäätöksiä tulevaisuudessa
- sisäisen ja ulkoisen valvonnan kokonaisuus osoittautunut toimivaksi, valvontakokonaisuutta kehitetään
- voimavaroja tarkasteltava toimintaympäristön vaateiden mukaan
- valtioneuvoston selonteko 2021

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi